

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
în Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iulia Le-
opolod (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și învoia-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 80. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 27.

Brașov, Luni-Marți 6 (19) Februarie

1907.

Ce nu se face la noi „din patriotism“.

(ss) Iuliu Hajdu, funcționarul Curții de compturi înstrăinează acte oficiale și le dă spre publicare unei redacțiuni „din patriotism.“ Adorian Szeles, care azi e aplicat la cutare ministeriu, pu-se-se mai anii trecuți dinamită sub statua generalului Hentzi „din patrio-tism“.

Dar câte nu se fac „din patrio-tism“ în raporturile cu noi Românii! In Cehul Silvaniei comisiunea electo-rală, când văzută că George Pop de Băsești va fi de sigur ales, demisionă „din patriotism“. Tot acolo fu zădăr-nicită alegerea candidatului național român și a doua și a treia oară, in-trebuințându-se forța brutală numai „din patriotism“.

Asemeni volnicii și terorisări, se comit de atunci încoace ori unde este candidat naționalist; mai în urmă s'au comis acum în cercul Bocșei tot „din patriotism“.

Ministrii declară în dietă între aplausele majorității, că nu vor ese-cuta legea naționalităților — „din patriotism“. La interpelări, reclamări în contra abuzurilor, la învederatele călcări în picioare a legilor sancțio-nate din partea organelor oficiale, nu dă bunul Dumnezeu să ți-se facă dreptate, dacă solicitezi dreptate și respectarea legii pentru limba și na-țiunea ta, — fiindcă aceasta e inter-zis „din patriotism.“ Dela funcționari, fie ei chiar și dela o cale ferată vici-nală făcută și susținută cu banii tăi — începând dela cel mai mic până la cel mai mare, n'ai s'aștepti îndreptare, orientare ori chiar serviciu, ba adesea n'ai s'aștepti nici răspuns, dacă te pun păcatele să vorbești cu ei în limba ta maternă — căci la așa ceva ei nu pot fi accesibili „din patrio-tism“.

Ce nu se întâmplă la noi din pa-triotism!

Aceia, cari 38 de ani s'au văierat în contra ilegalităților și volnicilor guvernelor „pernicioase“, și cari prin obstrucție, cu pumnii așa zicând, au ajuns la putere, lucrează azi tot așa ca antecesorii lor. Numai ministrii, fișpanii și ceilalți amovibili se schimbă, dar „patriotismul“, adecă modul de a face și conduce lucrurile, rămâne acelaș. Acolo stăm cu Kossuth, Ap-ponyi și cu Andrassy, unde am stat cu Tisza Kalman și cu Tisza Istvan. Numai scandalurile politice și nepo-litice se sporesc.

Nici nu se poate altfel. Dacă baza sistemului de guvernare a unei țări ca aceasta este o nedreptate, un pē-cat mare, adecă ignorarea și impede-carea majorității locuitorilor ei în de-svoltarea firească națională, economică și culturală, din aceasta bază păcă-toasă nu se pot naște decât păcate peste păcate și scandaluri peste scan-daluri.

E scandal mare, că un funcțio-nar de stat înstrăinează — deși din patriotizm — acte încredințate jură-mântului său oficial, dar e și mai mare scandal, că acele și alte multe acte, precum se scrie prin foi, com-promit rău pe mulți stâlpi ai coaliției și pe cele mai gureșe foi ale ei, cari zi de zi nu înceată a predica morală la toată lumea.

Ministrul Polonyi a trebuit să se retragă din cauza mijloacelor întrebui-nțate de el în politică. Vom vedea dacă se vor retrage de pe arena pu-blică și acele persoane, cari se vor descoperi în urma scandalului cu do-cumentele dela curtea de compturi. Dacă nu se va curăți viața publică din Ungaria de deprinderile, de factorii și uneltele imorale, atunci vor urma scandaluri după scandaluri, până ce politica nefericită, cele-a dat naștere, se va ineca, în ce s'a zămislit și a trăit, — în păcate.

Intre guvernul ungar și austriac s'a ivit o neînțelegere gravă în urma știrea, că guvernul coaliției voește să prezenteze ca-merei tariful autonom, pentru-ca să fie desbătut și stabilit pe cale constituțională împreună cu legea vamală și cu tratatele comerciale. Ministrul președinte austriac br. Beck susține, că printr'asta guvernul Wekerle își calcă promisiunea ce i-a fă-cut'o ca să nu se prezenteze parlamen-tului tariful autonom, până ce nu vor fi încheiate negocierile pentru pact dintre ambele guverne. Br. Beck a adresat în chestiunea aceasta, urmărită cu mare in-cordare în Austria, o notă telegrafică pri-mului ministru Wekerle, la care se aș-teaptă răspunsul guvernului unguresc.

Se crede că guvernul ungar va re-fuza de a satisface dorinței ministerului austriac, fiindcă s'ar fi convins, că înche-ierea pactului dă de dificultăți greu de de-lăturat și deci voiește să pregătească to-tala separațiune vamală deja pentru a-nul 1917.

Alegerea dela Bocșa. Completăm astăzi cele publicate despre alegerea dela Bocșa încă cu următoarele amănunte: Candida-tul naționalist Dr. V. Branisce a întrunit 1108 voturi față de 1634 voturi ale can-didatului Weissz. Bărbaților de încredere a candidatului naționalist le-a fost strict oprit a eși întru întimpinarea alegătorilor români. Organele oficiale împărțiau pe cei ce aveau să intre în tabăra română și pe cei ce aveau să fie duși în tabăra lui Weissz. Alegătorii lui Weissz erau internați în lo-calitățile fabricii de cărămidă a societății căilor ferate și de acolo aduși cu trenul industrial până la localul de alegere con-struit anume lângă șinele acelu tren, pe când alegătorii candidatului naționalist erau nevoiți a sta în drumul deschis timp de mai multe oare cu picioarele în zăpadă până la fluierul piciorului.

Corespondentul ziarului „Deutsche Zeitung“, care a fost de față la alegerea din Bocșa, publică în n-rul de Duminică a numitului ziar numeroase amănunte cu privire la terorismul, ce s'a desfășurat din partea organelor guvernului pentru re-ușita ovreiului Weissz. „Nici-odată, esclamă numitul correspondent, nu s'a exercitat o presiune mai mare din partea guvernului ca la alegerea din Bocșa... In noaptea ce-a premers alegerii s'au oferit pentru câte un vot dela 10—200 coroane. Preotului Popo-viciu din Gerliște i-s'au pus în vedere 3000 cor. numai ca să rămână acasă. Presen-tându-se însă la alegere și votând pentru

candidatul naționalist, părintele Popoviciu a fost amenințat, că i-se va detrage con-grua.. Dealtfel toți preoții au fost ame-nințați cu detragerea congruei. Invățătorii deasemenea au fost amenințați, că vor fi trecuți în pensie sau că vor perde pensia.

»Cu astfel de abuzuri ne mai pome-nite, își încheie corespondentul raportul său, s'a realizat »vingerea splendidă« a candidatului constituțional Weissz!

Imunitatea deputatului Lengyel față de cazul ascultării baronesei Schoenberger ca martori în procesul lui, a format obiectul discuțiunii în șeful comisiunii de imuni-tate. Afară de unul toți membrii comisiiei au primit propunerea raportorului, ca să se declare că imunitatea lui Lengyel nu a fost vătămată. Raportul acesta va fi pre-zentat camerei în ședința de azi, Luni.

O declarație a lui Wekerle. Scandalurile.

In ședința de Vineri a camerei un-gare, înainte de a se trece la ordinea zi-lei, deputatul Sümegyi (dela »Magyaror-szág«), Szatmari (redactorul foaiei oficiale a partidului independist »Budapest«) și Ioan Molnar (editorul și proprietarul orga-nului partidului popular »Alkotmány«) au declarat, că foile lor n'au primit pe timpul cabinetului Fejervary, nici un ban dela acest guvern pentru inserate.

Wekerle despre „paușale“.

In decursul ședinței dep. Hedervary a amintit afacerea paușalelor pentru publi-cațiuni și a întrebat dacă guvernul voiește să ia măsuri pentru scutirea vașei presei maghiare?

Dr. Wekerle, ministru-președinte, se ridică și spune că e neapărat de lipsă să se ia unele dispozițiuni pentru regularea raporturilor presei. Dar poate fi liniștit fiecare, că guvernul nu va face nimic ce ar putea jigni libertatea presei, pe care o privim ca pe un factor principal al li-bertății publice, ca pe o garanță principală a constituției (Aplause). Scopul nostru nu poate fi de a suprima expresiunea liberei opinii, ci numai de a asigura nefalsifi-cata expresiune a adevăratei opinii pu-blice (Aplause). Propunerile pentru regula-rea raporturilor presei le vom face aici după ce vom asculta pe factorii compe-tenți ai presei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

II.

Plecând de prin părțile lăuntrice ale Ardealului pe Murăș în jos, valea largă a maestrului nostru rău, ne prezintă la tot pasul, la fiecare cotitură vederi pitorești, încântătoare. Dăm apoi în calea noastră de locuri istorice, cu mari reminiscențe din trecut. La Jibot ne aflăm pe Câmpul-Pâni, mai în jos trecem pe lângă ruinele cetății romane Germisara, zărim dealul Uroiului cu vechi surpături de cetate și mai departe privirea ni-să pironeste de pu-ternicile ruine ale cetății Devei. Ele incu-nună vârful înălțimii de la Deva, ca o uri-așă coroană, înegrită de vitregitățile vre-milor apuse.

Dacă ne abatem din valea Murășului și apucăm la stânga, pe Streiu în sus, ne aflăm în Țara Hațegului. Miezul ace-stei țări străvechi îl formează încântătoa-rea vale a Hațegului, un mic șes rotunjour împrejmuit de două părți cu dealuri, iar în fund spre sud având razimul în șirul de munți ai Hațegului, în mijlocul lor cu frumosul Rătezat.

Țara Hațegului e cel mai clasic pământ al Ardealului. Pe aici s'au dat odinioară crâncene și hotărâtoare lupte între două popoare, mari la fapte și cu nume mare. Aici s'au măsurat în puteri doi uriași ae-vea, Traian și Decebal, luptând pe moarte pe viață. Și tot aici a pulzat inima Daciei romane, în Ulpia Traiană-Bazileia.

Bătrânii ne spun, că înaintea rându-lui de oameni de azi, pe aceste plaiuri cla-sice și-au avut conacul uriași. Unii din acest neam de Ciclopi și-au așezat sălașu-rile pe culmile și coastele prăpăstioase ale Munților-Apuseni, pe la Muntele Mare și Jidovina. Au fost atrași, așa se vede, de sălbăticia locului, atât de potrivită cu firea lor aspră, fioroasă. Pe alții iarăși i-a ade-menit frumșetea plaiurilor de pe malurile Murășului și de pe la Rătezat și s'au pri-pășit pe aici. Urmele alcătuirilor lor se văd până azi.

Astfel este mai nainte de toate Ră-tezatul, cu vârful rătezat, căruia cu greu îi vei afla părechea.

Așa se spune că pe vremea uriașilor acest munte avea vârf ascuțit, ca semenii ce-i stau alături de strajă.

Intr'o dalbă zi de vară doi uriași de aici s'au luat la ceartă și la luptă, te miri din ce pricină. Și sburau prin văzduh ste-jarii și brazilii, smulși din rădăcină și sbărnaiau

bolovanii și ghiaburile de piatră, de se cutremura pământul și lumea se băgase în groază. De-odată unul din luptători că-trănit până în rărunchi, apucă un fier de plug și-l aruncă vrășmaș după dușmanul său, să-l potopească cu totul. Ferul însă se lovi de munte și-i reteză vârful într'o clipită de ochi. De atunci rămas-a muntele Rătezat în forma lui interesantă de azi.

Urme gigantice din lumea uriașilor aflăm și în alte locuri prin părțile aceste.

In colțul format de râulețul Zlaștilor, unde el își împreună undele cu apa Cernei se înalță cu coaste prăpăstioase o puternică stâncă, iar pe vârful ei, se află ca o po-doabă din zile bătrânești, o minunată ce-tate de cavaleri, cu turnuri și turnulețe de forme și mărimi deosebite. Este vestita ce-tate a Huniadeștilor. Cine au fost meșterii, cari au plasmuit această mândrenie de ce-tate? Dacă vei întreba astfel, tradiția îți răspunde, că ea a fost zidită de uriași, cari au lăsat-o drept amintire a viețuirii lor pe aceste locuri.*

*Cetatea Hunedoarei a fost zidită de Ioan Huniade la 1452.

Imprejurimile Devei erau stăpânite odinioară de trei fete de uriași, trei su-rori.

Odată ele hotărâră să plăsmuiască fie-care câte o alcătuire, cum nu se mai văzuse până atunci. Voiau fetele să puie lumea în uimire cu puterea și hărnicia lor.

Cea mai mică grăi:

— Eu, cu ajutorul lui Dumnezeu, voi u zidi până de seară pe vârful unui munte o cetate, cum n'a fost și nu va mai fi.

— Eu, dacă îmi va ajuta Dumnezeu, — zise cea miezină — voi face o scaldă, care să n'aibe samăn pe pământ.

Iar cea mai mare, mai îngâmfată, cuvântă astfel:

— Ori îmi va ajuta Dumnezeu, ori nu, eu până deseară voi ridica o cetate, cum nu s'a mai văzut și care va întrece pe ale voastre.

Și așa s'a întâmplat, cum au cuvân-tat fetele. Pe când soarele apunător își trimitea ultimile raze aurii asupra Ardea-lului, pe două vârful de dealuri străluciau două cetăți minunate, iar în valea Streiului stătea gata o scaldătoare scobită în stâncă, cu apă caldă și curată, ca lacrima. Fata cea mai mică a zidit cetatea Devei, cea

In ce privește sistemul de »pașale«, d. ministru de comerț a arătat deja, că guvernul nu vrea să influențeze presa, ci că aceste pașale se dau numai pentru prestațiunile ziarelor în formă de publicațiuni (inserate).

Totuși sistemul de pașale, care admite ca statul să negocieze cu particularii în privința sumei ce o acordează pentru publicări, dă loc la bănueli. De aceea suntem de părere, că acest sistem să fie delăturat. Voim să aducem o lege, prin care să fie chiar interzisă în viitor stipularea de pașale și orice favorizare a unui ziar. Sperăm că în curând vom fi în pozițiune a prezenta un astfel de proiect de lege, prin care să se pună capăt ori căror bănueli și să se scutească reputația Ungariei față cu străinătatea.

Lengyel face nouă destăinuiri.

In »A Nap« de Sâmbătă, Lengyel Zoltan publică alte acte nouă, ce se referă unele la pașalele ziarelor, altele la afacerea Meray, vrând a dovedi prin publicarea lor, că Kossuth n'a prezentat camerei toate actele, cari fuseseră șterpelite dela Curtea de compturi de către funcționarul Hajdu. Unul din aceste acte e o scrisoare a lui Fr. Kossuth, cu data 4 Februarie 1907, adresată președintelui Curții de compturi, prin care Kossuth vrea să justifice purtarea sa în afacerea stipendiului (de 50,000 coroane) dat lui Meray. Lengyel mai publică apoi în »Nap« un șir de acte, prin cari dovedește, că s'a dat ziarelor maghiare cu 180,000 coroane mai mult, decât se spune în lista de pașale prezentată de Kossuth și că statul a dat chiar și agenților, cari au conlucrat la dobândirea pașalelor, proviziuni din visterie. Unul din acte arată, că agentul Hantler, care a mijlocit acordarea pașalului pentru »Egyetértés«, a primit dela stat o proviziune de 1250 cor. — Urmează un șir de acte în afacerea »Egyetértés«, din cari se vede, că curtea de compturi a făcut obiectivul relativ la pașalele grase, ce le primea numita foaie. Actele au forma unui schimb de scrisori între Curtea de compturi și ministerul de comerț. — Un alt grup de acte se referă la suma de 200,000 coroane, care pe timpul cabinetului Fejervary s'a plătit fondului de dispoziție dela prezidiul ministerial, în contul căilor ferate reg. ung. și despre care sumă Curtea de compturi a cerut deslusiri, pe cari însă Dr. Wekerle nu i-lea putut da pe cuvânt.

Afacerea Meray-Horvath.

Vice-președintele partidului popular, Rakovsáy a criticat foarte aspru, că lui Meray s'au dat cele 50,000 coroane stipendiu, ca să facă studii politice sociale pe socoteala statului. »Această«, zise Rakovsáy, »e un scandal«. Meray-Horvath publică o declarație asemenea foarte aspră contra criticelor lui Rakovsáy.

»Ce sunt eu de vină«, zice Meray, »dacă Francisc Kossuth e un om cult de calbru european, care știe prețul pe oameni și care a aflat cu cale a mă chieșia și a-mi spune, că am făcut servi-ii țării și că el dorește să s'arete cumva recunosător în numele guvernului? I-am zis că foșul, ce l'am adus țării e a se mulțumi științei, cu care mă ocup și pe care aș dori să-o cultiv mai departe muncind în străinătate. Și de ce ai lipsă, întreba Kossuth. Atăta, răspunsei eu, 'mi trebuie ca să pot trăi și am arătat suma. »Bine«, zise Escelenta Sa, »înaintează-ți cererea«. Aceasta o făcu și primii jumătate din suma ce am cerut-o.

miezină făcu scaldă dela Călan*), iar cea mai mare ridică cetatea Uroiului.

Aceasta din urmă era mai frumoasă și mai minunată decât celelalte. Se și ținea mândră plâzmuțoarea ei și se fălea grăind cătră surorile ei:

— Voi ați făcut alcătuirile voastre cu ajutorul lui Dumnezeu, eu n'am avut lipsă de ajutorul lui și totuși cetatea mea e mai strălucitoare.

Să vedeți însă ce s'a întâmplat. Noaptea se iscă un vifor strașnic și cătatea fetei sumețe se surupă din temelii, îngropând sub ruine pe stăpână-sa. În chipul acesta a fost pedepsită fata răsvrăitoare contra lui Dumnezeu. De aceea cetății de pe dealul Uroiului abia îi se mai cunoaște urma, pe când celelalte două plâzmuiri ale fetelor de uriași, deși în ruină, stau până azi.

Silvestru Moldovan.

*) Romanilor le-au fost cunoscute termele dela Călan. Ei au scobit aici un bazin mare în stâncă, în forma unei linguri uriașe, care azi se folosește vara de topilă de căneșă. Aceasta e atribuită fetei de uriași. Ea se află în depărtare de câțiva metri dela scaldă de azi.

— Că-i pare rău lui Rakovsky de aceasta, e lucru de gust...«

In fine Meray atacă personal pe Rakovsky — care a zis, că el (Meray) »e o baroneasă Schönberger, de gen masculin« — zicând între altele: »nu voi căuta în Rakovsky, în acest analfabet, pe omul cult, aflu însă în el pe mizerabilul »laidinant«... (Rakovsky a fost locotenent ces. reg.)

Să vedem dacă Rakovsky, care e și vicepreședinte al camerei, va cere în urma aceasta satisfacție cavalierească dela Meray.

Destăinuirea lui »Budapesti Napló«.

Ziarul »Budapesti Napló« scrie: La începutul anului trecut Meray Horvath se înfățișă la ministrul de comerț de pe atunci Vörös și îi spuse: vin de-a dreptul de la Kossuth și dela Bella Barabas. Acești doi domni au admis o idee a mea și mă auto-risează să mă adresez d-voastră. După-ce numitul Meray Horvath își dezvoltase planul său, el adăugă: E vorba de formarea unui cabinet Vörös, care să fie sprijinit de partidul independent și în care să între și Kossuth. Vörös declară că dorește să se facă abstracție de persoana sa și s'ar simți foarte fericit, dacă ar vedea pacea încheiată, dar el nu-și ascunde dificultățile cari sunt. Kossuth este animat de cele mai bune intenții, dar partizanii săi îi fac cele mai mari și dese dificultăți. Eu cer ca el să-mi dea cuvântul său de cinste că e sigur că partidul îl va urma cu credință și supunere. Alară de acestea ar trebuia partidul independent să se despartă de grupul numit popular și de grupul constituțional. Meray-Horvath se întoarse după trei zile și aduse următorul răspuns: Kossuth asigură pe onoarea sa, că partidul va ține cea mai severă disciplină în rândurile sale și că nici membrii din grupul popular nici din cel constituțional nu vor intra în cabinet.*

Ziarul întreabă cu ce drept dar a numit Kossuth pe membrii cabinetului Fejervary trădători de patrie.

Cronica din afară.

Clemenceau și Briand. Din Paris se anunță, că starea sănătății lui Clemenceau s'a ameliorat în mod simțitor. Clemenceau a fost ieri la ministerul de interne, unde a conferit cu Briand și prefectul departamentului Senei. În consfătuire a fost vorba de înțelegerea în privința învoielii ce vrea să o facă cardinalul Parisului cu privire la bisericile din acest departament. Briand se arată dispus a acorda concesiuni. Clemenceau dinpotriva refuză orice concesiuni și nu vrea să trateze cu cardinalul din Paris, ca cu un reprezentant al curiei papale.

Cercurile radicale sunt foarte nemulțumite de atitudinea împăciuitoare a lui Briand și condamná politica sa. Clemenceau își așteaptă restabilirea pentru a putea provoca în parlament o deșbatere, care să aducă lumină completă asupra politicii guvernului în chestia bisericească.

Un epilog la războiul ruso-japonez. Ziarul »Russ« publică destăinuirii senzaționale asupra unei defraudări care se ridică la peste 15 milioane ruble. Numitul ziar afirmă, că generalul Deschkerow și consilierul de stat Pawlow, cari erau reprezentanții guvernului rus la Seul pe vremea războiului ruso japonez, și cari au fost însărcinați a aprovizionarea armatei rusești dela Port-Arthur cu merinde și munițiuni — cu toate declarațiunile lor că au cheltuit 30 de milioane ruble — în realitate au cheltuit numai 10 mil. Dar după ultimele cercetări făcute de o comisiune aleasă de ministrul de război, reiese limpede că mai lipsesc 15 milioane ruble, din cei 30 de milioane ruble încredințate sus ziselor persoane. Guvernul le-a intentat proces.

Situația în Anglia. Săptămâna trecută s'a deschis camera comunelor prin un discurs al Tronului. Regele Eduard constată, că raporturile Angliei sunt bune cu toate statele. Își exprimă apoi bucuria asupra vizitei emirului din Afganistan în India. Trecând la politica internă, regele Eduard constată cu regret conflictul, ce s'a ivit între cele două Corpuri Legiuitoare: Camera comunelor și Camera l'orzilor, zicând că guvernul va fi nevoit a mijloci între ele o înțelegere necesară. După aceea dânsul intră în ordinea programului de legi, propuse de guvern, anunțând Camera, că va trebui să se ocupe în actuala sesiune de chestiunea irlandeză, de reorganizarea Universităților, de asigurarea muncitorilor minieri, de îmbunătățirea flotei și armatei teritoriale, având totodată în vedere necesitatea introducerii economiilor în administrația financiară etc.

Continuându-se ședința, fostul prim-ministru Balfour, a învinuit guvernul, că ar avea intențiunea să se atingă de prerogativele constituționale ale Camerei l'orzilor, intru cât acest corp legiuitor nu vine în contrazicere cu dorințele poporului. Ministru-președinte Campbell-Bannerman respinge învinuirile lui Balfour. Proiectele guvernului, primite de Camera comunelor care reprezintă dorințele poporului englez, au întâmpinat opunere în Camera l'orzilor, zise primul ministru. De aceea s'au produs niște stări insuportabile, cari fac de lipsă grabnica remediare și va fi trebuință de o restrângere a drepturilor l'orzilor, intrucât ele ajung în opoziție cu dreptul de legiferare al reprezentanților poporului din Camera comunelor.

Grava neînțelegere, ce s'a ivit între cele două Corpuri legiuitoare din Anglia, e de natură a zdruncina poziția guvernului Campbell-Bannerman.

Bülów asupra politicii germane. Cancelarul Bülów a trimis unui ziar din New-York numit »Public Express«, următoarea declarație: Părerea că noul parlament ar însemna o îndrumare spre o politică războinică este falsă. Dacă guvernul ar fi avut asemenea intenții, el ar fi schimbat până cu totul budgetul ministeriului de război. Dar bugetele vor fi supuse parlamentului aproape fără modificări. Imparatul german nu are veleități războinice, el și a manifestat totdeauna puterea și influența sa în sensul și în interesul păcii. Nici mie nu mi-se pot imputa tendințe aventuroase și se înșeală acei, cari în urma rezultatului alegerilor din cari au ieșit actualele camere, cred că poporul are dispoziții soviniiste. Parlamentul a fost ales ca o manifestare împotriva aroganței anti-naționale, care a indignat sentimentul patriotic. Chestiunea se prezintă astfel: ori conservăm ori pierdem coloniile. Această dorință de a păstra ce posedăm nu înseamnă de loc că facem imperialism agresiv. Aceeași majoritate care vrea să păstrăm Africa, o să se pronunțe împotriva oricărui plan fantezist.

Aniversarea de 48 de ani a liceului »George Lazar«.

Discursul d-lui director Marin Dimitrescu. (Urmare și fine.)

Inse, d-lor și doamnelor, ași săvârși o nedreptate și un mare păcat față cu personalul didactic de astăzi, dacă nu ași arăta, măcar în câteva cuvinte, noule cărări lumenose, ce el a deschis în liceul »Lazar«. Activitatea personalului didactic nu se concentrează, ca altădată, numai în ceasurile obligatorii de clasă, ci ei adaugă la aceasta și o mu că extrașcolară, ce este cu atât mai importantă, cu cât pornește dintr-o inițiativă nobilă și binefăcătoare. Astfel, voui pune în lumină munca extrașcolară în deosebi a doi colegi, a d-lor Ionescu Dumitru și Bran, cari au obținut pe calea aceasta rezultate cât se poate de îmbucurătoare. D-l Ionescu a înființat de 5 ani de zile o societate gimnastică cu elevii, ale cărei serbări anuale deșteaptă în privitori adevărate emoțiuni patriotice. Asemeni esercii fac pe elevi mai îndemânatici, mai energici, mai hotărâți, mai stăpâni pe sine înșiși, și chiar mai frumoși, și-i aduc în stare să câștige acea armonie și disciplină internă, isvorită din propria lor convingere. Scopul, ce urmărește în deosebi această societate, este restabilirea echilibrului, pierdut din păcate dela o vreme încoace, între educațiunea fizică și cea intelectuală. De aceea d-sa a pus să se scrie, ca o deviză, cu litere mari inscripțiunea de pe zidul acestei săli: *mens sana in corpore sano*, ce resumă idealul de educațiune al străbunilor noștri, al Romanilor, ideal ce trebuie să fie și al nostru, dacă vrem să facem din școală un adevărat așezământ de educațiune, în care să se desvolte armonic toate facultățile, fizice, intelectuale și morale, ale tinerimei.

Nu mai prin o educațiune armonică vom putea îndeplini dorința M. S. regelui, care la 13 Mai în anul trecut, cerea corpului didactic, »să nu uite, că caracterele mai mult decât talentele hotărăsc soarta popoarelor, și că numai forța morală le poate apăra de învingere și de nimicire.«

Tot în vederea acestei culturi armonice s'a organizat de cătră elevi și profesori două excursiuni, una la Constanța, iar alta în Ardeal, unde s'a înălțat o cruce de piatră pe mormântul absolventului acestui liceu, Locusteanu, care a murit pe Bucegi, făcând cu colegii sei o excursiune dela sanatoriul din Predeal. Pelerinagiul a 90 de elevi ai liceului nostru, întovărășiți de elevii cu fanfară dela liceul din Ploiești, precum și de profesorii celor 2 școli, a provocat un mare entuziasm prin

tre frații noștri ardeleni, din poetica țară a Bârsei; iar tinerimea dela cele 2 școli a învățat cea mai frumoasă și mai trairică lecțiune din istoria română; ei au văzut, că neamul românesc se poate asemăna cu un falnic stejar, ale cărui rădăcini se înfig adânc în pământ, despiciând stâncile Carpaților, iar ramurile lui falnice se întind de ambele laturi ale Carpaților, până în câmpiile arse de soare ale Ungariei, până la Dunăre, și dincolo până la marea cea mare, adăpostind subt umbrosul lor stuș 12 milioane de suflete, cari grăesc aceeași limbă și admiră la fel minunile lui Dumnezeu.

Nu mai puțină laudă și cinste merită munca desvolțată în afară de orele de clasă a colegiului nostru, d. N. Bran, maestrul de desen. Activitatea d-sale a fost recunoscută de comisiia espozițiunii jubilară, onorându-o cu medalia de aur *hors concours*, și pe doi din elevii sei cei mai distinși premiindu-i asemenea cu medalia de aur. D-l Bran a încetățanit în liceul nostru arta desenului, cum n'a fost până la dânsul, și a însuflat elevilor o adevărată iubire pentru această artă. Progresele realizate de dânsul într'un scurt interval sunt o fală a liceului nostru și pot servi ca model și îndemn și altor maestri de desen.

Cer iertare colegilor mei pentru indiscrețiunea ce comit față de dânsii cu privilegiul acestei sărbători școlare; dar li rog să considere, că o fac într'un interes general.

Tot în acest scop sunt dator să exprim cea mai vie mulțămire atât elevilor cât și aceloră din colegiu, cari au contribuit cu atăta bunăvoință la deschiderea celei dintăiu biblioteci populare în capitală făcută din inițiativa corpului profesoral dela această școală. Mulțămită sprijinului material și moral, dat de profesori și elevi, s'a putut înființa această bibliotecă, ce a fost îmbrățășată în urmă cu multă căldură de către comitetul societății de cultură »Steaua«, care din inițiativa onorabilului ei president, d-l Ioan Kalinderu, a înzestrat-o cu suma de 2000 de lei. Asemenea directorul societății creditului fonciar urban, al societății de asigurare, al societății Patria, au dăruit fie-care câte o sută de lei. Multe alte persoane au trimis numeroase scrisori, și sume de bani, dând astfel un încurajator avânt acestui așezământ intelectual.

Asemenea onor. minister al cultelor și instrucțiunii publice a întâmpinat dela început cu mare bunăvoință această bibliotecă, punându-i la îndemână o sală încălzită și luminată și dăruindu-i în același timp publicațiunile ministeriului. Esprim deci, în numele cetitorilor, cea mai adâncă recunoștință autorității superioare școlare și generoșilor fruntași, cari au binevoit a a se face mecenaii acestui așezământ de cultură. Sperăm, că biblioteca populară dela liceul Lazar, formată din biblioteka elevilor, lumină din lumină, în atari condițiuni prielnice, va deveni în curând un adevărat focar de lumină, și va contribui astfel la răspândirea și întărirea libertății. Căci numai prin cultură e cu putință adevărata libertate.

Scoala este astăzi însuflețită de o nouă viață, care crește și sporește din an în an, așa încât avem convingerea, că generațiile ce ne urmează vor corăspunde pe depin dorinței augustului nostru suveran, care ne zicea în anul trecut: »pregătiți-mi bărbați cu iubire de țară, cu sufletul curat și cu voința îndreptată spre munca conscientioasă și folositoare«.

Da, fie sigur augustul suveran, că se lucrează conscientios în această direcțiune. De aceea și noi astăzi, cu privilegiul celei de a 48 aniversare a acestei școlae, înălțăm fierbinti rugăciuni, ca cerul să dăruiască sănătate și îndelungă viață M. L. regelui și reginei, cum și întregii dinastii, căreia li dorim din suflet, să trăiască, să crească și să înflorească împreună cu întreg neamul românesc!

ȘTIRILE ZILEI.

— 5 Februarie v.

† Giosue Carducci. Sâmbătă a încetat din viață în Bologna marele poet italian Carducci, care a suferit de o pneumonie.

Giosue Carducci, s'a născut la Val di Castello, în provincia Pisa (Italia), la 27 Iulie 1836. Natură originală și viguroasă, a dovedit încă din copilărie aplecări curioase. El se apucase să domesticească un vultur și să crească un pui de lup, dar tatăl său nu prea să împacă cu aceste gusturi și ucise vulturul, iar puiul de lup îl dăru. Sălbatecul copil se simți foarte mahnit și de atunci începu să urască, — nu pe tatăl lui, ci pe autorul favorit al tatălui său, pe Manzoni, împotriva căruia toate

tecele și operele lui au fost în totdeauna o violență protestare. Copilul Carducci a avut dela mama lui o educație literară și patriotică; ea îi spunea versuri și îi înrâdăcina în inimă dragostea pentru Italia și ura pentru Germania, două sentimente cărora poetul le-a rămas credincios.

Eșind din colegiul dela Pisa, Carducci organizează lupta împotriva romantismului împreună cu vre-o câțiva prieteni. Primul lui volum de versuri, trecu aproape neobservat. Atunci poetul nerăbdător, se hotărî să facă gălăgie, luă pseudonimul de Enotrio Romano și prima sa colecție de poezii, era volumul: »*Inno a Satana*» (Imn Satanei). Versurile din acest volum, ori cum s'ar fi considerat, paradoxale sau blesteme, descopereau un poet și o poezie nouă, clasică și revoluționară în același timp.

Mare însuflețire a produs Carducci în toată Italia cu odele sale numite »*Odi barbare*«, prin cari introduce formele clasice ale metrelor în literatura italiană. Momenții aceste ode recunosc că versificația clasică a succes deplin lui Carducci. »*Odele barbare*« au făcut școală. Carducci a fost un adevărat măiestru al limbii plin de idei și cugete îndrăznețe și de-o fantazie de tot viuă. El a fost republican, un aderent mare a lui Mazzini și Garibaldi și a dat expresiune cugetărilor sale în cartea: »*Giambi ed Epodi*«. Versurile lui au avut o influență asupra evenimentelor în Italia. Când Lombardia și Venetia erau încă în posesiunea Austriei, Carducci chema pe Italianii la luptă prin oda populară »*Alla croce di Savoia*«. Carducci s'a distins și prin operele sale de critică literară și filologie. Cariera lui artistică fu încoronată cu premiul Nobel, ce i s'a acordat nu de mult.

La știrea despre moartea marelui poet toate ziarele italiene au apărut încadrate în negru. Regele, Regina și întreaga curte, toate somitățile din Roma și orașele italiene și toate societățile din țară au adresat telegrame de condolență familiei poetului.

Trei ierarhi, ziua patronilor gimnaziului din Blaj a fost sărbătorită, ne spune »Unirea«, în modul următor: La sf. liturgie pontificată de canonicul G. Muntean, director preparandial, asistat de profesori, preoți, a cântat corul studenților, sub conducerea prof. I. Mureșianu. A urmat ședința festivă a societății de lectură. A disertat stud. cl. VIII. Ioan Pop, despre episcopul Grigorie Maior, s'a declamat încă în cinci limbi, corul și orchestra a cântat, și la sfârșit Excel. Sa Mitropolitul Victor, a adresat tinerimei câteva povești puerile din adevărată inimă de părinte. Seara a fost balul îndatinat în favorul studenților bolnavi. S'au încasat peste 400 cor.

Principesa Clementina de Coburg, mama prințului Ferdinand al Bulgariei a murit Sâmbătă dimineața în palatul ei din Viena. Cu o zi înainte principesa Clementina a sosit în Viena, împreună cu prințul Ferdinand. Starea principesei fiind desperată, a fost transportată în grabă cu automobilul în palatul ei. Toate ajutoarele medicale au fost zadarnice.

Maria Clementina, născută la 3 Iunie 1817, a fost fiica fostului rege al Franței Ludovic Filip. Pe urma ei au rămas patru copii și anume: Filip Ferdinand, care s'a căsătorit cu Luiza Maria Amalia, fiica regelui Leopold II al Belgiei; Ludwig August, care s'a căsătorit cu Leopoldina, fiica fostului rege al Braziliei, Dom Pedro II.; Soția arhiducelui Iosef Karl Ludwig, și în sfârșit Ferdinand Maximilian, prințul Bulgariei.

Starea sănătății primarului Lueger pare a se îmbunătăți cu ceva. El a durmit Sâmbătă noaptea cinci oare și dimineața n'a mai avut friguri. Lueger a primit vizita celor 3 vice-primari și pe câțiva funcționari superiori. Celelalte persoane au fost rugate să vină altă dată spre a-l scuti de oboseală. Arhiducele Leopold Salvator a venit la primărie spre a se interesa personal de mersul sănătății d-lui Lueger. În decursul zilei de Sâmbătă Dr. Lueger s'a simțit mult mai bine. Toată ziua a petrecu-o în pat.

»Patria« institut de credit și economii în Blaj și-a ținut Sâmbăta trecută adunarea generală. Au fost de față 28 acționari, cari au reprezentat 633 acții cu 332 voturi. Din raportul direcțiunii asupra afacerilor anului 1906 și bilanțul aceluiaș an estregem câteva cifre mai însemnate. Depunerile spre fructificare au crescut față de trecut cu 440 mii cor. ridicându-se la cifra de 2 milioane 622 mii cor., împrumutul ipototecar a fost de 526 mii, escomptul de 2 milioane 333 mii cor., lombardul de 317 mii, efecte proprii 222 mii, cât face capitalul social, fondul de rezervă e aproape 400 mii cor. cel special 18 mii, de pensiuie 60 mii. Reescomptul a fost de 138 mii, o scădere însemnată față de anul

trecut. Venitul curat a fost de 70440-91 cor. Din aceste se dau acționarilor 15% dividendă, preste 22 mii se trec la fondul de rezervă și cor. 2972-04 pentru scopuri culturale și de binefacere. Suma aceasta a fost împărțită de adunarea generală în chipul următor: spitalului studenților 1500 cor. casinei 400 cor. gimnaziului din Brad 200 cor., mesei studenților acad. din Cluj 150 cor., mesei studenților din Blaj 150 cor., școlii de fete din Blaj 120 cor., internatului preparandial 100 cor., colecției pentru edificarea unei biserici romano-catolice în Blaj 100 cor., reuniunii meseriașilor, reuniunii învățătorilor arhid. școlii elevilor de industrie și societății »Inoc. M. Clain«, câte 50 cor., reuniunii pompierilor 52-04 cor. În direcțiune au fost realeși membrii George Bărbat, Dr. Ales. Pop și Dr. Augustin Bunea. Institutul nostru — zice »Unirea«, după care luăm aceste date — ocupă cu vrednicie un loc de frunte între băncile românești din patrie.

Vaporul »Principesa Maria« după informațiunile luate la direcțiunea generală a Serviciului Maritim Român se află în afară de ori-ce pericol. Vasul n'a fost de loc avariata. Lucrările de salvare continuă și sunt conduse cu multă pricepere. Se speră că pe Mercuri cel mai târziu vaporul să fie iarăși pe apă. Și ministrul lucrărilor publice d-l I. Grădișteanu a făcut cu privire la numitul vapor declarațiunii liniștitoare în cameră.

Reuniunea femeilor pentru înfrumusețarea bisericilor gr. or. din Zărnești și-a ținut Duminecă în 4 (17) Febr. a. c. a doua adunare generală ordinară. Comitetul reuniunii prin secretarul său P. Dan și-a prezentat raportul de pe anul 1906. Din acest raport s'a văzut, că reuniunea aceasta a avut în anul trecut 158 membrii, dintre cari 5 fondatori, 22 pe viață, 112 ordinari și 19 binefăcători. Fondul reuniunii a crescut cu 303 cor. 75 fl. și a ajuns la suma de 793 cor. 2 fl. Cu ocaziunea adunării generale s'au mai înscris ca membru fondator cu 40 cor. Dr. Eugen Meșianu, apoi ca membrii pe viață cu 20 cor. Nicolau Spârchez inv., Maria Nicodim Dan văd. de inv., Ioan Străvoiu par. și văd. Maria I. Nișcov. Intre alte deciziuni reuniunea a hotărât se înființeze un cor bisericesc, de care să simte mare trebuință în comuna Zărnești. Tot eri s'a oficiat un parastas pentru răposatul Victor Perlea, binefăcătorul reuniunii. — Cor.

Profesorii bulgari chemați în străinătate. Din Sofia se telegrafiază, că profesorilor dela universitate, cari au fost dați afară după închiderea instituțiunii superioare de învățământ, li s'au oferit diferite catedre la facultățile din străinătate. Astfel profesorului Miletici i s'a oferit catedra de limba și literatura slavă în Viena. Savantul bulgar a refuzat această demnitate, deoarece în prezent lucrează la istoria mișcărilor macedonene. O mare parte din profesori, în cazul când guvernul nu le va da satisfacție, vor intra în viața politică.

Reuniunea română de cântări »Hilaria« din Oradea-mare invită la concertul urmat de dans ce l va aranja Miercuri la 14 (27) Februarie a. c. cu concursul binevoitor a domnișoarelor Nora Kiss și Mărioara Steer, în sala mare dela »Arborele verde« (Zöldfa). Inceputul precis la 8 oare seara. Prețul de intrare pentru o persoană 3 cor. pentru o familie 8 cor. Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțumită la adresa casarului Ioan Petra funcționar la »Bihoreanac«, și se vor chita pe cale ziaristică. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului reuniunii și a mesei studenților.

Programa: 1. a) »Motto«, compus și dedicat reun. »Hilaria« de I. Vidu. b) »Despărțirea« cor. bărb. de Trifu Lugojan. »Buchetul« monolog comic localizat după R. Benedik, predat de d-șoara Mărioara Steer. a) »Sermana frunză«, cor. bărb. de Dima. b) »Coroana cufundată« cor. bărb. Bönicke. c) »Mori mândră« cor. bărb. A. Bena. »Spinnerlied din opera fliegende Holländer« de R. Wagner. Esecutată la pian de d-șoara Nora Kiss. »Hora Severinului« cor. bărb. de Porumbescu. »Scene de Ballet« de Ch. de Beriot op. 100 esecutat pe violină de d-l Eugen Pescariu, acomp. la pian de d-șoara Nora Kiss. O seară în reuniunea de cântări din »Strengărești« sceneta pentru cor bărb. cu acomp. de pian de G. Heincze.

Afacerea de onoare Meray-Rakovsky. Publicistul Meray-Horvath a trimes doi martori la vicepreședintele camerei Rakovsky, ca să-i ceară satisfacție cavalească din cauză că Rakovsky a zis despre el, că este o »baronesă Schoenberger în chip de bărbat« și l'a atacat și în alt mod. Rakovski n'a fost acasă, deoarece a plecat

din Budapesta. Martorii iau lăsat cartele lor de vizită.

Concert. Măne, Miercuri seara (20 Febr. n.) corul bisericesc al elevilor dela gimnasiul ev. lut. din Brașov, dă un concert în sala »Redutei« cu un program foarte variat și frumos. Musica o conduce măestrul Rudolf Lassel.

Greviștii dela căile ferate bulgare au dobândit în urma învoielor următoarele concesii: Lefurile vor fi mărite cu 20 la sută, care sumă va fi plătită din fondul de 300.000 lei, votat ministerului de lucrări publice. Greviștii vor primi leafa pe timpul cât a durat greva. O comisiune specială de lucrători va forma tabloul acelor, cari după lege sunt în drept să fie avansați, iar acei cari pe nedrept au beneficiat de o astfel de avansare vor fi retrogradați; se va micșora în sfârșit ziua de munca.

În cancelaria notarială a subscrisului află imediată aplicare un tânăr deplin versat în afacerile notariale. Condițiunile li-se vor comunica reflectanților în scris. Traian Radu, not. cerc. în Feneș u. p. Zalatna.

Un candidat de avocat cu praxă estinsă, care pe lângă limba română și maghiară, posedă și limba germană, ar dori să intre cu 1 Martie n. într-o cancelarie advocațională eventual și ca conducător de cancelarie. Acuma își face ultimul rigoros și doctoratul în drepturi. Informațiuni se pot căpăta la administrația »Gazetei«.

Din Ocna-Dejului, 16 Febr. n.

Un omor erăncen. Anul trecut când s'a serbat amintirea zilei de 15 Martie, s'au ținut în Ocna-Dejului vorbiri pline de patimă și de ură față de Români.

Românilor le-a căzut greu auzind acestea cu intonaarea specifică a »Dumnezeului Maghiarilor«, ca și când Dumnezeu n'ar fi al tuturor. S'a întâmplat atunci și o ciocnire neînsemnată între câțiva tineri români și unguri. Ba, arzând tocmai în seara aceea șura preotului reformat din localitate, — foc cauzat din negrija servitorului acestuia, — ungurii au dat alarmă chiar și prin ziare, că focul l'ar fi pus românii, cari s'au resculat contra lor. O minciună firește, dar se vorbește acum de o crimă oribilă ce s'a săvârșit aici zilele acestea:

Un tânăr român, onest, pacinic și blând, a venit dela miliție acasă în concediu de câteva zile. Tinerimea maghiară a avut petrecere în noaptea de 9 spre 10 Februarie. Tânărul nostru vrând să fie prieten cu ori și cine — fie ungur, fie român — a intrat și el acolo. N'a conturbat pe nimeni, ba văzând că câțiva tineri se încără la ceartă, s'a încercat a-i împăciui. Intr'aceea un alt tânăr ungur se apropie de el și-i spune să nu se amestece în treburile lor. Românul nu zice nimic, se trage în laturi, dar fiara sălbatică se furișează pe dindărăptul lui, îi apucă baioneta din teacă cu iuțimea fulgerului și i-o înfige în inimă și tânărul român cade mort fără a da măcar un țipet.

Ce vor zice acuma ungurii din Ocna-Dejului, cari strigau atât de Români ar fi aprinși de ură față de ei? Nu cumva acest tânăr român a căzut victimă cruzimei tânărului ungur, pentru că preotul reformat din Ocna-Dejului ar propaga iubirea față de Români?

E foarte trist, dar ațitările și inviniuirile contra Românilor cred că și-au avut urmarea lor și în cazul de față. De ce ucigașii și-a ales tocmai pe tânărul român, de ce nu a junghiat pe un ungur, căci erau mai mulți acolo? De ce tovarășii săi nu l'au împiedecat în săvârșirea faptei criminale? De ce când ucigașul fu dus de gendarmi, un ungur a strigat în gura mare: »Bine ai făcut prietene, mai bine că l'ai omorât tu, decât să te fi omorât el pe tine!?

Poftească acum și vorbească cei-ce mereu ponegresc și învinuesc pe Români, cei-ce ne acuzau în deosebi pe noi cei din Ocna-Dejului, că am fi dușmanii de moarte ai Maghiarilor și gata a ne răscula în contra lor?

Bibliografie.

A apărut în tipografia Ciureu et Comp. din biblioteca teatrală, edată de editura librăriei Ciureu Brașov următoarele volume: »Fovestea vorbei« piesă într'un act de N. Rădulescu-Niger, prețul 50 fl. plus 5 fl. porto. »Talpa iadului«, comedie în 2 acte de N. Rădulescu-Niger, prețul 40 fl. plus 5 fl. porto. »Păcală argat«, comedie în 2 tablouri de N. Rădulescu-Niger. »Păcatele lui Gânju«, piesă în trei tablouri de N. Rădulescu-Niger, prețul 50 fl. plus 5 fl. porto. »De pe urma beției«, comedie în 2 acte de N. Rădulescu-Niger, prețul 40 fl. plus 5 fl. porto.

ULTIME STIRI.

Viena. 18 Februarie. Eri dimineață s'a oficiat în capela română din localitate serviciu divin de cătră preotul Ciobanu. S'au făcut rugăciuni pentru însănătoșirea d-rului Lueger.

Rusciuk. 18 Februarie. Intregul oraș fiind în doliu din cauza morții principesei Clementina, meetingul anunțat pe ziua de eri, Duminecă, a fost amănat. Magazinele au fost închise iar spectacolele oprite.

Algeria. 18 Februarie. Partea de sus a orașului a fost inundată. O mulțime de familii indigene au perit.

Bologna, 18 Februarie. În urma morții lui Carducci, teatrele au fost închise, corpul lui Carducci a fost acoperit cu un steag național și transportat în Biblioteca națională, care a fost transformată în cameră mortuară. S'a depus pe sicriu o mare coroană de lauri. Familia defunctului continuă a primi numeroase telegrame de condoleanțe din țară și din străinătate. Carducci conform dorinței sale, va fi îngropat civil.

Diverse.

Căsătoria unui romancier francez. Scriitorul Honoré Balzac era tocmai în timpul, când gloria numelui lui își ajunse culmea, în o călătorie prin Elveția. Nemerise lu un hotel, care era plin și n'ar fi aflat adăpost în el, dacă unul dintre oaspeții hotelului, prințul Hanski cu soția sa, n'ar fi fost gata de plecare. Un servitor deschise ușa unui echipagiu și o doamnă, care părea în hainele sale strălucite o zână, se urcă ușor în trăsură. Prințul trupeș și sumet îi urmă. Tânăra doamnă scoase însă un țipet lin și zise cu vorbe năcăjite ceva soțului ei, care bălbăi și el năcăjit. După aceea prințesa sări din trăsură și se repezi pe trepte în sus spre odaia, pe care o părăsiseră mai înainte. În odaia aceea hotelierul introdusese deja pe Balzac. El se duse la fereastră, ca să privească cum pleacă părechea, căci se interesa de soția prințului. Lângă el ședea hotelierul. De odată s'auzi un glas plăcut, care zise pe nemțește: »Mă rog să iertați, că într'u încă odată în odaia! Am uitat aici în graba mare o carte, care mi-a făcut mai mare bucurie, decât toată călătoria mea. Luă apoi un volum de pe fereastră, de lângă mâna lui Balzac și ieși iute din odaie. Prințul bombănea jos supărat pe soția sa. Injura încă și după-ce porni echipagiul. Pentru cel de la fereastră fură toate cele întâmplare o mângăere, căci știa, că pe cartea care o luase doamna era scris numele lui.

Și hotelierul cetise numele de pe carte și știind că autorul era chiar oaspele lui, nu uită în anul următor să povestească întâmplarea prințesei, care venise iară la hotelul lui. Îi spuse că cartea pe care o luase atunci, o luase mai de sub mâna autorului ei. Faptul acesta făcî, ca prințesa să înceapă corespondența cu scriitorul. Scrisorile lor se ocupau de chestiuni literare și de operele lui Balzac, dar cu toate acestea făcu ca cei doi corespondenți să se cunoască bine unul pe altul.

Corespondența ținî 15 ani și înțelegerea între ei crescu mult, cu toate că nu se mai întâlniseră. Dar într'o zi primii Balzac pe neașteptate o scrisoare de la prințesa, care nu vorbea de lucruri literare ci de însăși persoana ei. Îi spunea, că de câțiva timp e văduvă și că soțul i-a lăsat ei toată averea lui cea mare și că fiindu i urât de singurătate, s'a hotărât să se căsătorească a doua oară și îi întreabă dacă se învoește el să-i dea mâna.

Balzac pentru moment nu știa ce să facă. Prințesa îi plăcuse de înfăiașată și mai ales, pentru-că văzuse, că se interesează de scrierile lui. Simpatia pentru ea crescu prin corespondența în care descoperi multe însușiri bune ale caracterului ei. De aceea nu se mai cugetă mult, ci convins că cu această femeie va putea fi fericit, călători la castelul ei de lângă Rin și se căsătorii în scurtă vreme cu ea. Aranjată multe serbări. După aceea plecară la Paris, în orașul unde romancierul își câștigase multe triumfuri și acolo fu iară preamărit într'un chip, puținii scriitori au norocul. Se zice, că căsătoria trăiesc foarte fericiți. — (a)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branica.

„AURORA“

societate de împrumut și păstrare în Năsăud

Nr. 74-1907.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt invitați a participa la

a XXXIII-a adunare generală ordinară, ce va avea loc Duminică în 17 Martie 1907 la 10 oare a. m. în localitatea institutului din Năsăud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ținea din lipsa voturilor recerute, prin acesta să convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 24 Martie 1907 la oarele și locul fixat mai sus în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al comisiunii cenzurătoare.
3. Statorirea bilanțului pe 1906, distribuirea profitului, darea absolutului pentru anul de gestiune expirat.
4. Alegerea a lor doi membri în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
5. Alegerea comisiunii cenzurătoare pe timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.

Năsăud, 15 Februarie 1907.

2744, 1-3

Direcțiunea.

Nr. 1905-1907.

Licitațiune cu oferte.

Pentru a se da în antreprisă lucrările pentru facerea drumurilor de cară în „Cotitura Mare“ și în „După Iniști“ se va ținea licitațiune cu oferte în 28 Faur a. c. la 9 oare a. m. în despărțământul V-a faceri economice al Magistratului orășănesc (edificiul cel nou din strada Aurarilor, etagiul II.)

Spesele proiectate pentru facerea acestor drumuri sunt următoarele:

- a) cele din „Cotitura Mare“ cor. 2270 — fil.
- b) cele din „După Iniști“ 1517 cor. 72 fil.

Condițiunile detaiate pentru oferte și contract le pot vedea și ceti toți cei interesați în sus citatul despărțământ în decursul oarelor anteromediane (8-12 oare) până la ziua de licitație.

Brassó, în 8 Faur 1907.

2743, 1-1.

Magistratul orășănesc.

Nr. 2254-1907.

PUBLI CAȚI UNE

în afacerea canalizării.

Pentru lucrările canalizării, cari se vor începe în cel mai apropiat timp, sunt de trebuință:

- Un oficiant tehnic,
- Un desemnător edil,
- Un scrietor edil,
- Trei supraveghetori,
- Un servitor.

Mai departe e trebuință de o localitate pentru biroul edil, constătoare din două odăi luminoase și din o antișambă; iară localitatea să fie într'o casă, care cade în prima 1/3 parte a Străzii Lungi spre oraș.

Reflectanții să se insinue până la 1 Martie a. c. la șeful despărțământului V. al Magistratului.

Brassó, în 13 Faur 1907.

2742, 1-1.

Magistratul orășănesc.

Doi culegători tipografi
cunoscători de limba română află aplicare numai decât în Tipografia „Foi Poporului“ Sibiu. Leafa după tarif, condiție durabilă.

AVIS.
Subscrisul având lipsă de un stenograf român 3-4 săptămâni, aceia cari doresc să vină, să se insinue la mine, ca să ne înțelegem asupra condițiilor.

Dr. Nicolae Șerban,
advocat Făgăraș.
5-10,2734

Casă cu 5 odăi,
verandă cu geamlie curte mare și grădină plantată cu pomi locu fiind mare și foarte plăcut, să mai poate clădi case. — Prețul flor. 5000.—
De vânzare din mână liberă.
Informați la Trafica Spuderea pe promenadă.

Rum Jamaica
veritabil cel mai fin.
Cognac
veritabil franțuzesc și unguresc.
VIN Malaga și Sherry.
Esențe de Rum și Licher
96% spirt de vin. Diferite sorturi de
CEAI recomandă
C. H. NEUSTÄDTER,
Drogist,
Brasov, Strada Porții Nr. 15.

La Fleur Anti nicotin
250
Succes nemai pomenit! Tuburi de cigarete „Antinicotin“ în cutii de țigarete.

La expozițiile igienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1896 a fost premiat
SPIRTUL REUMA a lui Vidder
cu diploma de onoare și cu medaile de aur. Probat de capacități medicale și întrebuintat cu succes în spitale
SPIRTUL-REUMA și FLUID de PUTERE,
are efect sigur la toate părțile corpului și anume: contra reumatismului durere de nervi, șoldină, ischias, asthmă ș. a. În multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetează durerile.
Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute
Prețul unei sticle cu instrucție 1 coroană, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.
Depou principal în Budapesta: la farmacia d lui Jostif Török
Kiraly-utoza nr. 12 și Andrássy körút nr. 26, și la d-l Dr. A. Egger, Váci körút 17.
asemenea în toate farmaciile din provincie, precum și la proprietarul
WIDDER GYULA
farmacist în Sátoralya-Ujhely.
Comande din provincie se efectuează prompt.
Depou în Brassó: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemeo, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 3-20,2719.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.
Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.
Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boase se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.
Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătaie de inimă, agărciri de inimă, asmă, aușul greu, agărciri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, citroulăia neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.
Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis a se confundea cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iertinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndosebi
Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție forte slabă.
Expediție din centru și locul de vânzare pentru țoră i streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Co.
DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMOTOR.
Se capătă pretatindenea.
Representanța generală Ruda & Blechmann Budapest.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.
Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:
IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii.
CĂRȚI DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORII.
ANUNȚURI.
REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
BILANȚURI.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în tolä măvimeca.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.
Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.